

Samfunnsansvar i statlig eide selskaper

Sammendrag

PricewaterhouseCoopers (PwC) har vært engasjert av Nærings- og handelsdepartementet (NHD) for å utarbeide en statusrapport om statlige eide selskapers rapportering på samfunnsansvar. Årets statusrapport er en oppfølging av en liknende gjennomgang av statlig eide selskapers rapportering for 2008. Oppdraget er avgrenset til 21 selskaper der NHD har ansvaret for å utøve statens eierskap.

Innledningsvis er det redegjort for ulike utviklingstrekk og trender innenfor samfunnsansvarsområdet. I hovedsak ses det nærmere på fem trender:

1. Økte forventninger om integrering av samfunnsansvar som en del av god foretaksstyring, herunder gjennom forslag til endringer av anbefalingen fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse og nye retningslinjer om "Accountability and transparency" fra OECD
2. Institusjonelle investorer blir mer aktive eiere og legger økende vekt på miljø, sosiale forhold og god selskapsstyring (ESG)
3. Fremvekst av nye internasjonale standarder innen samfunnsansvar, herunder ISO 26000 samt nye initiativer fra UN Global Compact
4. Fremveksten av nye myndighetskrav til bærekraftsrapportering og effekten av disse
5. Nye initiativer for å integrere bærekraftsrapportering med finansiell rapportering

Videre presenteres resultatene av årets gjennomgang av rapportering på samfunnsansvar i statlig eide selskaper. Det gis status på følgende områder:

- Etiske retningslinjer
- UN Global Compact
- Rapportering på samfunnsansvar
- Miljørapportering
- Aksjeindekser og rangering av selskaper innenfor samfunnsansvar

På et overordnet nivå er det indikasjoner på at flere av selskapenes rapportering på samfunnsansvar har bedret seg fra 2008 til 2009, både i form av innhold og omfang. Det er et klart skille mellom de børsnoterte selskapenes og de unoterte selskapenes rapportering, der de børsnoterte ligger på et tydelig høyere nivå. Samtlige 21 selskaper i NHDs portefølje har utarbeidet etiske retningslinjer, og alle har gjort disse offentlig tilgjengelig på sine hjemmesider.

Samtlige av de *børsnoterte selskapene* har utvidet rapportering på samfunnsansvar. Selskapene rapporterer i varierende grad i henhold til retningslinjer fra Global Reporting Initiative (GRI). Fire av rapportene er verifisert av tredjepart. Samtlige børsnoterte selskaper rapporterer utfyllende på ulike miljøindikatorer og hovedvekten av selskapene benytter GHG-rammeverket (Green House Gas Protocol Initiative) i sin miljørapportering. Alle, med unntak av ett selskap, har tilsluttet seg UN Global Compact.

Rapporteringen blant de *unoterte selskapene* varierer i større grad enn rapporteringen blant de børsnoterte. Omtrent halvparten, seks selskaper, ansees å ha en utvidet rapportering innen samfunnsansvar, tre selskaper benytter GRI-rammeverket og ett selskap har verifisert rapporten ved hjelp av tredjepart. Rapporteringen på ulike miljøindikatorer følger omtrent samme mønster som rapporteringen på samfunnsansvar generelt, der det i all hovedsak er de samme selskapene som rapporterer på denne type indikatorer. Ett av selskapene benytter GHG-rammeverket i sin miljørapportering. To av de unoterte selskapene er tilsluttet UN Global Compact.

Børsnoterte selskaper kan velge å rapportere til ulike investorinitiativer som Carbon Disclosure Project (CDP) og Bærekraftig verdiskapning. Svarprosenten til CDP fra norske selskaper sank i 2009 fra 38 % til 35 %. Dette utmerker seg som spesielt lavt sammenlignet med Sverige (80 %) og Danmark (52 %). Blant de børsnoterte selskapene under NHDs eierskap har fire selskaper rapportert til CDP, og dette tilsvarer resultatet i 2008. Seks av selskapene har rapportert til Bærekraftig verdiskapning i 2009. To selskaper har oppnådd en høyere poengsum i år enn i fjor, ett selskap har fått en redusert poengsum, mens de resterende befinner seg på samme nivå.

PwCs gjennomgang er utelukkende foretatt med basis i offentlig tilgjengelig informasjon fra selskapene selv. Selskapenes rapportering er generelt lite standardisert og varierer i stor grad mellom de ulike selskapene. Dette medfører viktige informasjonsbegrensninger, og et begrenset grunnlag for å trekke konklusjoner om hvordan de statlig eide selskapene faktisk arbeider med samfunnsansvar.

Innholdsfortegnelse

	Sammendrag	2
	Introduksjon	5
1	Utviklingstrekk innenfor samfunnsansvar	6
	1.1. Innledning	6
	1.2. Økte forventninger om samfunnsansvarlig foretaksstyring	6
	1.3. Institusjonelle investorer blir mer aktive eiere	7
	1.4. Fremvekst av nye internasjonale standarder	8
	1.5. Nye myndighetskrav til bærekraftsrapportering	8
	1.6. Mot en mer integrert og fokusert bærekraftsrapportering?	10
2	Gjennomgang av statlig eide selskapers rapportering på samfunnsansvar	11
	2.1. Innledning	11
	2.2. Informasjonsbegrensninger og utfordringer ved arbeidet	11
	2.3. Etske retningslinjer og tilslutning til UN Global Compact	12
	2.4. Rapportering på samfunnsansvar	16
	Beskrivelse av hvert selskaps samfunnsansvarsrapportering	24
3	Kilder	29

Introduksjon

PricewaterhouseCoopers (PwC) har vært engasjert av Nærings- og handelsdepartementet (NHD) for å utarbeide en statusrapport om statlige eide selskapers rapportering på samfunnsansvar, samt redegjøre for de siste utviklingstrekk innen samfunnsansvarsområdet. Rapporten er delt inn i to kapitler, der det første omtaler de siste utviklingstrekkene innen samfunnsansvar. Kapittel to viser resultatene for årets gjennomgang av statlige eides selskapers rapportering på samfunnsansvar.

1. Utviklingstrekk innenfor samfunnsansvar

1.1. Innledning

Dette kapitlet redegjør for ulike utviklingstrekk og trender innenfor samfunnsansvarsområdet. I hovedsak ses det nærmere på fem trender:

1. Økte forventninger om integrering av samfunnsansvar som en del av god foretaksstyring, herunder gjennom forslag til endringer av anbefalingen fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse og nye retningslinjer om "Accountability and transparency" fra OECD
2. Institusjonelle investorer blir mer aktive eiere og legger økende vekt på miljø, sosiale forhold og god selskapsstyring (ESG)
3. Fremvekst av nye internasjonale standarder innen samfunnsansvar, herunder ISO 26000 samt nye initiativer fra UN Global Compact
4. Fremveksten av nye myndighetskrav til bærekraftsrapportering og effekten av disse
5. Nye initiativer for å integrere bærekraftsrapportering med finansiell rapportering

1.2. Økte forventninger om samfunnsansvarlig foretaksstyring

Forslag til endring av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse

I høringsnotat fra juni 2010 foreslår Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) å endre pkt. 1 i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse slik:

*"Styret bør klargjøre selskapets verdigrunnlag, og i samsvar med dette utarbeide etiske retningslinjer og retningslinjer for ivaretagelse av selskapets samfunnsansvar."*¹

Forslaget er en oppfølging av stortingsmelding nr. 10 (2008-2009) der NUES oppfordres til å sette krav til mer "utførlig rapportering om samfunnsansvar". Samtidig må forslaget

også ses i sammenheng med påvirkning fra initiativ som "Bærekraftig verdiskaping", et samarbeid mellom Norges største investorer, med mål om å påvirke norske børsnoterte selskaper til bærekraftig utvikling som en forutsetning for langsiktig verdiskaping.

NUES' forslag i høringsnotatet fra juni 2010 fremlegger at;

"På bakgrunn av ulike retningslinjer og økt fokus på samfunnsansvarsrapportering anser NUES at anbefalingen bør stille krav om at slike retningslinjer for (ivaretagelse av samfunnsansvar) utformes, men ikke til retningslinjenes innhold."

Bedriftenes samfunnsansvar defineres i høringsnotatet som:

"... bedrifters ansvar for mennesker, samfunn og miljø som påvirkes av virksomheten. CSR anses særlig å omfatte menneskerettigheter, anti-korrupsjon, arbeidstakerforhold, HMS, diskriminering og miljømessige forhold."

Gjennom Stortingsproposisjon 117L (2009-2010)² anbefales det endringer i regnskapslovens § 3-3b som medfører krav til selskap av allmenn interesse å redegjøre for prinsipper og praksis vedrørende foretaksstyring. Med endringene i regnskapsloven vil således også NUES anbefaling knyttet til retningslinjer for samfunnsansvar bli gjeldende for selskap av allmenn interesse gjennom lov.

OECDs anbefalinger knyttet til statlig eierskap

I 2005 utga Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) "Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises"³; og i 2010 har OECD fulgt opp denne med en praktisk veiledning knyttet til "Accountability and transparency"⁴. Disse retningslinjene anbefaler følgende for å sikre at statlige eide selskaper rapporterer effektivt og tilfredsstillende overfor sine interessenter:

- Eiere må kreve at statlige eide selskaper rapporterer på forholdet til sine interessenter. Eierne bør også tydeliggjøre hvilket hovedinnhold rapporteringen bør inneholde

¹ Høringsnotat – Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, 21. juni 2010.

² Stortingsproposisjon 117L, 2009-2010, "Endringer i regnskapsloven og enkelte andre lover". Endringene i § 3-3 trådte i kraft 1 juli 2010 iflg. res. 25 juni 2010 nr. 980

³ OECD, 2005, "Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises"

⁴ OECD, 2010, "Accountability and transparency – a guide to state ownership"

- Statlige eide selskapers rapportering bør inkluderes i hvilken grad selskapet etterlever sine interne etiske retningslinjer.
- Eiere bør sikre at styrene i statlig eide selskaper er klar over sitt ansvar med hensyn til interessentspørsmål og rapportering.
- Selskapets rapportering bør verifiseres av en ekstern tredjepart.
- Eiere bør oppfordre statlige eide selskaper til å rapportere nøyaktig og utfyllende ved å fremlegge spesifikke retningslinjer for rapportering.
- Eiere bør aktivt kommunisere sitt arbeide med interessentspørsmål og informere media om aktuelle retningslinjer og statlige eide selskapers praksis.

1.3. Institusjonelle investorer blir mer aktive eiere

ESG-hensyn får økt betydning

De siste årene har mange investorer begynt å inkludere ESG (environmental, social and governance - hensyn) i sin kapitalforvaltning. En økende andel investorer anser denne typen faktorer direkte relevant for finansiell avkastning, mens andre inkluderer slike faktorer som følge av økende ESG- krav fra eierne av kapitalen. Den stadig økende oppslutningen om FNs Principles for Responsible Investment (PRI) – hvor ivaretagelse av ESG-hensyn står sentralt – er en indikasjon på en slik trend.⁵

Forskning viser at bakgrunnen for den økende integreringen av ESG- faktorer i kapitalforvaltningen kan ha sitt opphav i en oppfatning av at selskaper som vektlegger ESG- hensyn i sin virksomhetsstyring er godt drevne og styrte selskaper. Videre oppfattes selskapers oppmerksomhet om ESG- faktorer som en indikasjon på høy bevissthet om eksterne omgivelser og evne til å identifisere nye risikofaktorer, generelt god evne til å håndtere risiko, samt evne til å snu risikoer om til forretningsmulighet⁶.

UN Environment Programme – Finance Initiative (UNEP FI) har i to rapporter (Fiduciary I og II)⁷ undersøkt hvorvidt det kan være noen konflikt mellom ivaretagelse av ESG- hensyn og god kapitalforvaltning. Rapportene tar også opp om kapitalforvaltere kan, bør eller må ta inn over seg ESG- hensyn for å ivareta eierens interesser på en tilfredsstillende måte. UNEP FI konkluderer i første rapport med at det ikke eksisterer en konflikt og argumenterer for at det bør reises krav om dette. I Fiduciary II gis det råd om hvordan forpliktelsen om å ta ESG- hensyn bør implementeres. I denne rapporten hevdes det blant annet at langsiktige investorer som pensjonsfond, har en plikt, og ikke bare en rett eller mulighet, til å redegjøre for i hvilken grad sosiale, miljømessige eller etiske hensyn inkluderes i deres investeringsbeslutninger.

Oppslutningen om investorinitiativer viser at hensynet til ESG- faktorer har økt det siste året. 2.456 selskaper har i 2009 rapportert til investorinitiativet Carbon Disclosure Project (CDP), og initiativet opptrer på vegne av 534 institusjonelle investorer som til sammen forvalter 65 billioner USD⁸. I løpet av de fire siste årene har en rekke investorer signert FNs PRI, og per september i år var mer enn 800 investorer tilsluttet initiativet. Samlet representerer disse en forvaltningskapital på mer enn 20 billioner USD⁹.

⁵ Stortingsmelding 10, 2008-2009, "Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi"

⁶ BSR, September 2009, ESG in the Mainstream: The Role for Companies and Investors in Environmental, Social and Governance Integration"

⁷ St.meld. nr 10 (2009-2010) "Forvaltningen av statens pensjonsfond i 2009"

⁸ Carbon Disclosure Project, www.cdproject.net

⁹ Responsible Investor, www.responsible-investor.com

UK Stewardship Code

I juli i år publiserte Financial Reporting Council i Storbritannia "The UK Stewardship Code". Kodeksens formål er å fremme engasjement og dialog mellom institusjonelle investorer og selskaper for å sikre god langsiktig avkastning og ansvarlig styring av selskapene. Ved å skape en god dialog ønsker man å skape en sterkere kobling mellom styring av selskapet og institusjonelle investorers kapitalforvaltning. Kodeksen bygger på følgende prinsipper¹⁰:

Institusjonelle investorer bør:

- Offentliggjøre sine policies for hvordan de vil utøve sitt forvaltningsansvar.
- Ha en robust policy for å håndtere interessekonflikter relatert til forvaltningen, og denne policyen bør gjøres offentlig tilgjengelig.
- Overvåke selskapene der de har investert kapital.
- Etablere retningslinjer for når og hvordan de vil øke omfanget av aktiviteter som har til formål å beskytte og fremme aksjonærenes verdi.
- Være villig til handle sammen med andre investorer når dette er hensiktsmessig.
- Ha en klar policy for avstemming og offentliggjøre opplysninger om avstemmingsaktiviteter.
- Rapportere periodisk på sitt forvaltningsansvar og sine avstemmingsaktiviteter.

1.4. Fremvekst av nye internasjonale standarder

UN Global Compact

Nesten 6000 foretak i mer enn 130 land var per juni 2010 tilsluttet United Nations Global Compact (UNGC). UNGC er verdens største initiativ for næringslivets samfunnsansvar og baserer seg på ti universelle prinsipper innenfor menneskerettigheter,

arbeidstakerrettigheter, miljø og anti-korrupsjon¹¹. I mai 2010 inngikk UNGC en avtale med Global Reporting Initiative (GRI) for å styrke kvaliteten på bærekraftsrapporteringen blant bedriftene som er tilsluttet UNGC. GRI skal integrere UNGCs ti prinsipper i det neste utkastet av sine retningslinjer, samtidig som UNGC vil anbefale GRI som det foretrukne rapporteringsrammeverket for sine deltakere. I tillegg til å skape et universelt rammeverk for rapportering, vil det nye samarbeidet gi en benchmark for finansielle analytikere og andre interessenter slik at de bedre kan identifisere risiko og muligheter i relasjon til ESG¹².

UNGC ga i 2010 ut rapporten "The Role of Governments in Promoting Corporate Social Responsibility and Private Sector Engagement in Development". Denne gir blant annet forslag til ulike virkemidler myndighetene kan bruke for å fremme samfunnsansvarlig foretaksstyring. Rapporten er ment for myndigheter som ønsker å bruke virkemidler som oppmuntrer til frivillige bærekraftsaktiviteter i bedriftene¹³.

ISO 26000

I mai 2010 ble utkastet til den første ISO-standard innen samfunnsansvar, ISO 26000, godkjent. I følge planen skal den endelige standarden foreligge i november i år. Det har tatt ni år med konsultasjon fra selskaper og organisasjoner i hele verden for å komme frem til et felles utkast for standarden. ISO 26000 er en frivillig standard og den er ikke sertifiserbar. Standarden gir retningslinjer innenfor menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø, "fair operating practice", forbrukerrettigheter, samt samfunnsdeltakelse og utvikling. Et nøkkelaspekt ved ISO 26000 er at den legger vekt på at bedrifter skal adressere påvirkningen av sine beslutninger, samt identifisere interessenter og engasjere seg i dialog med disse¹⁴.

1.5. Nye myndighetskrav til bærekraftsrapportering

Lovkrav til rapportering på samfunnsansvar i Danmark

Den danske regjeringen besluttet i 2008 at de ca 1.100 største selskapene, børsnoterte og statlig eide selskapene skal

¹⁰Financial Reporting Council, July 2010, "The UK Stewardship Code"

¹¹UN Global Compact, www.unglobalcompact.org

¹²United Nations Global Compact, June 2010, "United Nations Global Compact Annual Review – Anniversary Edition"

¹³United Nations Global Compact, 2010, "The Role of Governments in Promoting Corporate Responsibility and Private Sector Engagement in Development"

¹⁴International Organization for Standardization, 2010, "ISO 26000 on social responsibility approved for release as Final Draft International Standard"

rapportere på Corporate Social Responsibility (CSR) som en del av årsrapporten innenfor tre dimensjoner¹⁵, med ikrafttredelse fra 1. januar 2009. Regjeringens retningslinjer bygger på prinsippet om å 'følge eller forklare', som innebærer at selskaper kan avvike fra retningslinjene hvis en tydelig forklaring oppgis¹⁶.

Etter innføringen av retningslinjene har det blitt gjennomført en kvalitativ og kvantitativ undersøkelse av implementeringen av lovkravet i selskaperes rapportering på CSR¹⁷.

Resultatet av undersøkelsen viser at 97 % av selskapene som er pålagt å følge retningslinjene fra den danske regjeringen, fulgte lovkravet i 2009. Av disse er det 9 % som rapporterer i henhold til GRI, og 43 % som rapporterer på CSR for første gang. Undersøkelsen viser at innføringen av lovkravene har hatt en positiv effekt på flere av virksomhetenes arbeid med samfunnsansvar gjennom at innføringen av lovkravet har gitt selskapene mulighet for å begynne å jobbe med CSR, øke fokus på området, bedre systematisere arbeidet innen dette området samt har gitt selskapene et grunnleggende rammeverk for arbeidet med CSR. Undersøkelsen viser også at selskapene har hatt organisatoriske utfordringer i form av mobilisering av ressurser knyttet til å oppfylle lovkravet. I tillegg viser resultatene at selskapene har opplevd utfordringer i forbindelse med

prosessering av store mengder data og validering av disse, identifisere passende nivå og riktig vinkling på kommunikasjonen slik at den er troverdig og samtidig skaper verdi for selskapet, samt at kostnadene knyttet til rapporteringene er større enn først antatt¹⁹.

Krav til statlige eide selskap i Sverige

Regjeringen i Sverige besluttet i 2007 å innføre nye retningslinjer for rapportering for de statlig eide selskapene i form av økte informasjonskrav til bærekraftsrapportering for de heleide selskapene, og i form av forventning til de deleide selskapene²⁰. I likhet med retningslinjene innført i Danmark, følger Sverige prinsippet om å 'følge eller forklare.' Selskapene skal samtidig med årsrapporten publisere en uavhengig bekreftet og kvalitetssikret bærekraftsrapportering i henhold til GRI sine retningslinjer. En forskergruppe ved Uppsala universitet har på oppdrag av Sveriges Næringsdepartement undersøkt hvilke effekter innføringen av retningslinjene har hatt på kjernevirksomheten, strukturen og de interne prosessene i de statlig eide selskapene to år etter at retningslinjene ble innført.

Foreløpige resultater fra undersøkelsen viser at innføringen av retningslinjene har ført til større handlingsrom for bærekraftsrapportering internt i selskapene og økt bevissthet om GRI, blant annet ved at samtlige styreledere har kjennskap til GRIs retningslinjer. Undersøkelsen viser også at rapportering i henhold til GRIs retningslinjer har gitt selskapene tydeligere systematikk i å identifisere og samordne relevante bærekraftsspørsmål, som for eksempel innkjøp og miljø- og kvalitetsspørsmål i leverandørleddet. Med hensyn til effekten på kjernevirksomheten er det ikke identifisert store endringer. Imidlertid viser undersøkelsen at bærekraftsrapporteringen er et verktøy for økt transparens i selskapene.

I 2007 var det 14 % av de statlig eide selskapene i Sverige som rapporterte i henhold til GRIs retningslinjer. I 2008, første året etter innføringen av retningslinjene, var andelen økt til 89 % og i 2009 var andelen 94 %²¹.

¹⁵ 1) CSR retningslinjer, 2) Hvordan retningslinjene er omgjort i praksis, 3) Resultater og målsetninger

¹⁶ Folketinget, 2008, Lov nr.1403 av 27. desember 2008

¹⁷ Undersøkelsen er utført av 'The Danish Commerce and Companies Agency, The Institute of State Authorized Public Accountants in Denmark and Copenhagen Business School', 2010

¹⁸ Danish Commerce and Companies Agency, 2010 'Corporate Social Responsibility and Reporting in Denmark'

¹⁹ Varierer mellom EUR 871 og 4 383 per selskap avhengig av type rapportering

²⁰ Regeringskansliet, 2009, "Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande"

²¹ Regeringskansliet, 2009, "Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande"

Krav om klimarapportering i USA

Etter påtrykk fra investorer²² innførte Securities and Exchange Commission (SEC) 26. januar 2010²³ krav til børsnoterte selskaper om å opplyse om betydningene av klimaendringer som en del av rapporteringen på risiko til investorer. SEC har utarbeidet retningslinjer for utarbeidelsen av dette²⁴. Kravet medfører at børsnoterte virksomheter må rapportere på direkte og indirekte konsekvenser av klimaendringer og betydningen av endrede reguleringer innen klimaområdet. Rapporteringskravet medfører en økt oppmerksomhet om betydningen av bærekraftig virksomhet og investeringer, samt ansvarliggjøring av styre og ledelse som vil ha ansvar for redegjørelsen.

1.6. Mot en mer integrert og fokusert bærekraftsrapportering?

En trend innen bærekraftsrapportering er økende interesse rundt muligheter for integrering av finansiell rapportering og rapportering på miljø, samfunn og foretaksstyring (ESG).

I august 2010 gikk GRI og Prince's Accounting for Sustainability Project (A4S) sammen om å etablere The International Integrated Reporting Committee (IIRC)²⁵. Denne komiteen har som mål å utarbeide et rammeverk for å 'gjøre regnskap for bærekraft', (accounting for sustainability), i et klart, tydelig og konsistent format. Et slikt format skal muliggjøre sammenligning mellom ulike selskaper og organisasjoner med hensyn til samfunnsansvar og bærekraft.

I juni 2010 ble det innført krav om integrert rapportering på den sørafrikanske børsen; JSE Exchange. Dette kom som følge av anbefalinger om integrert rapportering i den såkalte King III-rapporten²⁶. King III-kravene til integrering av bærekraftsrapportering med finansielle rapportering innebærer blant annet at selskapene må redegjøre for både positiv og

negativ økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig påvirkning, og vise til eventuelle planer om å forbedre den positive og redusere den negative påvirkningen.

En relatert trend til integrert bærekraftsrapportering, er et økt fokus fra ledende virksomheter på rapportering på sine mest vesentlige bærekraftsutfordringer. Vesentlige bærekraftsutfordringer forstås i denne sammenheng som en utfordring som er viktig både for virksomhetens prioriterte interessentgrupper og virksomhetens suksess og måloppnåelse. Dette fokuset legger vekt på at interessentenes forventninger om samfunnsansvar og bærekraft kan innebære betydelig risiko og muligheter for virksomheten med konsekvenser for langsiktig verdiskapning. Underliggende for dette perspektivet er også at håndtering av samfunnsansvars- og bærekraftsrelaterte utfordringer bør forstås som en del av virksomhetens overordnede strategi.

GRI, anerkjent som den internasjonale standarden for bærekraftsrapportering, har respondert på denne trenden og la i september 2010 ut et forslag til retningslinjer for identifisering og prioritering av vesentlige bærekraftsutfordringer som et utgangspunkt for bærekraftsrapportering²⁷. GRI definerer en utfordring som en vesentlig ("material") bærekraftsutfordring når den dekker følgende kriterier²⁸:

- Er viktig for prioriterte interessenter
- Er viktig for virksomhetens suksess
- Har betydelig økonomisk, miljømessig eller sosial påvirkning

GRI argumenterer for at et fokus på det mest vesentlige er nøkkelen til å gjøre bærekraftsrapportering verdiskapende, både for virksomheten og brukerne av rapporten. GRI fastsetter videre at en god vurdering sikrer balanse mellom riktig detaljnivå og bredde av bærekraftsrapporten, som også sikrer at rapportleseren kan gjøre en informert vurdering av hvor bærekraftig rapporteringsorganisasjonen er²⁹.

²²Investor Network on Climate Risk, 2008, "Brev til SEC 22.10.2008"

²³SEC, www.sec.gov

²⁴Securities and Exchange Commission, 2010, "17 CFR Parts 211, 231 and 241 Commission Guidance Regarding Disclosure Related to Climate Change; Final Rule"

²⁵Integrated Reporting, www.integratedreporting.org

²⁶Institute of Directors Southern Africa, 2009, "King Code of Governance Principles"

²⁷Global reporting Initiative, 24 June-22 September 2010, Reference Document G3.1, Public Comment, Report Content & Materiality

²⁸En utfordring kan også være vesentlig hvis den veier spesielt tungt for et av kriteriene, selv om de andre ikke er dekket

²⁹Global reporting Initiative, 24 June-22 September 2010, Reference Document G3.1, Public Comment, Report Content & Materiality

2. Gjennomgang av statlige eide selskapers rapportering på samfunnsansvar

2.1. Innledning

I dette kapitlet vises resultatene av en gjennomgang av statlig eide selskapers rapportering på samfunnsansvar for 2009. Årets gjennomgang er en oppfølging av en liknende gjennomgang av statlig eide selskapers rapportering for 2008. Rapporten gir status på følgende områder:

- Etske retningslinjer
- UN Global Compact
- Rapportering på samfunnsansvar
- Miljørapportering
- Aksjeindekser og rangering av selskaper innenfor samfunnsansvar

I tillegg gis en kort beskrivelse av hvert selskaps rapportering på samfunnsansvar.

Oppdraget er avgrenset til 21 selskaper der NHD har ansvaret for å utøve statens eierskap. Gjennomgangen er utelukkende foretatt med basis i offentlig tilgjengelig informasjon fra selskapene selv. Dette medfører viktige informasjonsbegrensninger, og på bakgrunn av dette er det et begrenset grunnlag for å trekke konklusjoner fra denne rapporten om hvordan de statlig eide selskapene faktisk arbeider med samfunnsansvar. Oppdraget innebærer ikke en evaluering verken av selskapenes rapportering på eller arbeid med samfunnsansvar.

Følgende selskaper er omfattet av gjennomgangen:

1. Aker Holding AS³⁰
2. Cermaq ASA
3. DnB NOR ASA
4. Kongsberg Gruppen ASA
5. Norsk Hydro ASA
6. SAS AB
7. Telenor ASA
8. Yara International ASA
9. Argentum Fondsinvesteringer AS
10. Eksportfinans ASA
11. Electronic Chart Centre AS
12. Entra Eiendom AS
13. Flytoget AS
14. Innovasjon Norge (særlovselskap)
15. Kings Bay AS
16. Mesta AS
17. Nammo AS
18. Secora AB
19. SIVA SF
20. Statkraft SF
21. Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS

2.2. Informasjonsbegrensninger og utfordringer ved arbeidet

Gjennomgangen av de ulike selskapenes arbeid med samfunnsansvar er utelukkende foretatt med basis i offentlig tilgjengelig informasjon fra selskapene selv. Dette medfører viktige informasjonsbegrensninger.

³⁰ Staten eier aksjer i Aker Holding AS, et holdingsselskap med eneste formål å forvalte aksjer i Aker Solutions ASA. Det er i denne rapporten valgt å fokusere på Aker Solutions - konsernet, selv om det statlige eierskapet bare er indirekte. Dette har sin bakgrunn i at det er i dette konsernet den operative virksomheten foregår

For det første er det er ikke mulig å gjøre en vurdering av selskapenes praksis og arbeid innenfor samfunnsansvarsområdet. Selv om det kan fremkomme av offentlig tilgjengelig informasjon at et selskap har etablert retningslinjer innenfor et bestemt område, vil det eksempelvis være vanskelig å få tilgang på troverdig offentlig informasjon om i hvilken grad retningslinjene er implementert og etterlevd i praksis. For det andre er bærekraftsrapporteringen lite standardisert og varierer i stor grad fra selskap til selskap. Enkelte selskaper velger å lage en egen rapport på samfunnsansvar, mens andre inkluderer denne type informasjon spredt for eksempel under flere ulike deler av årsrapporten eller på hjemmesiden. I tillegg vil enkelte bærekraftsutfordringer være viktige for et selskap, mens det er mindre relevant for andre selskaper. Dette kan gjøre det vanskelig å hente ut riktig informasjon, og sammenligne på tvers av ulike selskaper.

Samtidig varierer ofte begrepsbruken mellom selskapene. Begreper som "bærekraft" og "samfunnsansvar" har en begrenset betydning når selskapene ikke konkretiserer hvordan de definerer begrepet. Dette skaper utfordringer når en søker å få oversikt over hvilke selskaper som har retningslinjer eller arbeider innenfor ulike områder. Dette viser igjen at resultatet av gjennomgangen er helt avhengig av hvor tydelig selskapene er i sin rapportering.

På bakgrunn av ovenstående er det et begrenset grunnlag for å trekke konklusjoner fra denne rapporten om hvordan de statlig eide selskapene faktisk arbeider med samfunnsansvar. Sammenligning av selskaper vil også være vanskelig så lenge rapporteringen ikke er ensartet. Rapporten legger et objektivt perspektiv til grunn for gjennomgangen. Det vil si at helt konkrete karakterstikker ved selskapenes rapportering er gjennomgått, men det er ikke tatt stilling til om dette innebærer et positivt eller negativt trekk ved selskapets rapportering eller selskapets arbeid med samfunnsansvar og bærekraft.

2.3. Etske retningslinjer og tilslutning til UN Global Compact

I dette avsnittet kartlegges hvorvidt selskapene har offentliggjort sine etiske retningslinjer, når retningslinjene sist ble endret, samt hvilke selskaper som er tilsluttet UN Global Compact. Offentliggjøring av etiske retningslinjer er ett av de tydeligste kravene regjeringen stiller til selskapene i sin eierskapspolitikk, mens tilslutning til UN Global Compact er en forventning regjeringen har uttrykket til selskaper med statlig eierskap.

Selskaper	Etiske retningslinjer offentlig tilgjengelig		Revidert ³¹	UN Global Compact ³²	
	2009	2008		2009	2008
Børsnoterte selskaper					
Aker Solutions ASA	•	•	2009	•	•
Cermaq ASA	•	•	2007		
DnB NOR ASA	•	•	2007	•	•
Kongsberg Gruppen ASA	•	•	2009	•	•
Norsk Hydro ASA	•	•	2008	•	•
SAS AB	•	•	2008	•	•
Telenor ASA	•	•	2009	•	•
Yara International ASA	•	•	2010	•	•
Unoterte selskaper					
Argentum Fondsinvesteringer AS	•	•	2007		
Eksportfinans ASA	•	•	2009		
Electronic Chart Centre AS	•	•	-		
Entra Eiendom AS	•	•	2009		
Flytoget AS	•	•	-		
Innovasjon Norge	•	•	2005	•	•
Kings Bay AS	•	•	-		
Mesta AS	•	•	2009		
Nammo AS	•	•	2008		
Secora AB	•	•	2008		
SIVA SF	•	•	2007		
Statkraft SF	•	•	2009	•	
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	•	•	2010		

³¹ Dersom det fremkommer når selskapet sist behandlet retningslinjene

³² UN Global Compact, www.unglobalcompact.org

Etiske retningslinjer

Ett av de tydeligste kravene regjeringen stiller til selskapene i sin eierskapspolitikk, er forventningen om at selskapene har etiske retningslinjer og at disse skal gjøres offentlig tilgjengelig på selskapenes nettsider. Etiske retningslinjer setter generelle normer og prinsipper for etisk ansvarlig opptreden, og disse retningslinjene vil slik sett omfatte hele virksomheten og dens drift.

Årets gjennomgang viser at samtlige selskaper har etiske retningslinjer, og at disse også gjort tilgjengelig på selskapets hjemmesider. Når retningslinjene sist ble endret og oppdatert varierer mellom selskapene, men de aller fleste selskapene har revidert sine retningslinjer i løpet av de siste tre årene. Dette indikerer at retningslinjene er tilpasset de etiske utfordringene selskapene møter i sin løpende virksomhet.

UN Global Compact

UN Global Compact er verdens største initiativ for næringslivets samfunnsansvar og baserer seg på ti universelle prinsipper innenfor menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og anti-korrupsjon. Global Compact er både et redskap for selskaper

som aktivt ønsker å jobbe med samfunnsansvar og et nettverk for deling av kunnskap og erfaring. Det er forventet at bedrifter som er tilsluttet initiativet oppfyller følgende³³:

- Integrerer Global Compacts ti prinsipper i bedriftens forretningsstrategi og daglige drift
- Årlig rapporterer på bedriftens aktiviteter og forbedring knyttet til de ti prinsippene (Communication on Progress)
- Er en talsmann for Global Compacts ti prinsipper og samfunnsansvar i møte med kunder og leverandører, og på andre offentlige arenaer
- Eventuelt etablerer partnerskap med organisasjoner eller myndigheter for å bidra til samfunnsmessige målsetninger

Ved utgangen av 2009 var totalt 54 norske selskaper tilsluttet UN Global Compact, mot 37 selskaper i 2008³⁴. Ti av selskapene omfattet av denne gjennomgangen er tilsluttet initiativet. Statkraft tilsluttet seg initiativet i år. Det er kun ett av de børsnoterte selskapene som ikke er tilsluttet initiativet, mens kun to av de unoterte selskapene har medlemskap.

³³Utgitt i et samarbeid mellom Utenriksdepartementet, FNs Utviklingsprogram, Innovasjon Norge og NHO, 2009, "FNs Global Compact - en plattform for samfunnsansvar"

³⁴UN Global Compact, www.unglobalcompact.org

UN Global Compact 10 prinsipper

Menneskerettigheter

1. prinsipp: Bedrifter skal støtte og respektere vernet om internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, og
2. prinsipp: sikre seg at de ikke medvirker til menneskerettighetsbrudd

Arbeidsstandarder

3. prinsipp: Bedrifter skal overholde organisasjonsfriheten og den reelle anerkjennelse av retten til kollektive forhandlinger,
4. prinsipp: sette en stopper for alle former for tvangsarbeid,
5. prinsipp: reelt bringe barnearbeid til opphør og
6. prinsipp: sette en stopper for diskriminering i forhold til ansettelse og yrke

Miljø

7. prinsipp: Bedrifter skal støtte et føre- var prinsipp i forhold til miljøutfordringer,
8. prinsipp: ta initiativ for å fremme økt ansvarlighet i forhold til miljøet og
9. prinsipp: oppmuntre til utvikling og spredning av miljøvennlig teknologi

Anti-korrupsjon

10. prinsipp: Bedrifter skal motarbeide alle former for korrupsjon, inkludert utpressing og bestikkelser

2.4. Rapportering på samfunnsansvar

Oversikt over statlige eide selskapers rapportering på samfunnsansvar

I dette kapitlet vil vi gi en overordnet oversikt over hvordan selskapene rapporterer på samfunnsansvar. Vi vil se på følgende momenter:

1. Hvilke selskaper som har utvidet samfunnsansvarsrapportering. Selskapene er pålagt å rapportere på miljø, arbeidsmiljø og likestilling, og en rapportering etter disse minimumskravene vil i utgangspunktet ikke regnes som utvidet.
2. Hvilke selskaper som henviser til retningslinjene fra Global Reporting Initiative, dvs. selskaper som benytter GRI som utgangspunkt/referanse for egen rapportering.
3. Hvilke selskaper som rapporterer iht. til GRI retningslinjene. Dette innebærer at selskapet har erklært hvilket nivå (A, B, C) de rapporterer på.
4. Hvilke selskaper som innhenter en uavhengig verifikasjon av samfunnsansvarsrapporteringen.
5. Forankring av samfunnsansvar i styret, indikert for eksempel ved at styret har underskrevet rapporten eller refererer til denne i årsberetningen.

Ulike nivåer av rapportering på samfunnsansvar	Utvidet rapportering på samfunnsansvar (1)		Henvisning til GRI –retningslinjer (2)		Rapporteringsnivå iht. GRI retningslinjer (3)	Ekstern tredjeparts verifikasjon (4)		Forankring i styret (5)
	2009	2008	2009	2008	2009	2009	2008	2009
Børsnoterte selskaper								
Aker Solutions ASA	•	•	•					•
Cermaq ASA	•		•		C			•
DnB NOR ASA	•	•	•	•	B+	•		•
Kongsberg Gruppen ASA	•	•	•	•	B+	•		•
Norsk Hydro ASA	•	•	•	•	B+	•	•	•
SAS AB	•	•	•	•	A+	•	•	•
Telenor ASA	•	•	•	•	Ikke erklært			•
Yara International ASA	•	•	•	•	B			•
Unoterte selskaper								
Argentum Fondsinvesteringer AS			•					
Eksporthfinans ASA								
Electronic Chart Centre AS								
Entra Eiendom AS	•	•						•
Flytoget AS	•		•		C			•
Innovasjon Norge	•	•	•	•				•
Kings Bay AS								
Mesta AS	•							•
Nammo AS	•		•		B			•
Secora AB								
SIVA SF								
Statkraft SF	•	•	•	•	Ikke erklært	•	•	•
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS								

Tabell 3.1. Rapportering på samfunnsansvar

Utvidet samfunnsansvarsrapportering

Regnskapsloven § 3-3 pålegger i dag alle norske regnskapspliktige selskaper å rapportere om ikke-finansielle forhold innenfor arbeidsmiljø, likestilling og miljø, i styrets årsberetning. Rapportering utover dette kravet, med informasjon som inkluderer mål og tiltak som anses virksomhetstilpasset, er i denne rapporten definert som utvidet samfunnsansvarsrapportering.

Vår gjennomgang viser at det har vært en positiv utvikling med hensyn til rapportering på samfunnsansvar fra 2008 til 2009. Samtlige av de børsnoterte selskapenes rapportering på samfunnsansvar anses som utvidet, mot 7 av 8 selskaper i fjor. Hele 6 av 13 av de mindre unoterte selskapene har også en utvidet rapportering på samfunnsansvar, mens kun 3 av de unoterte selskapene hadde en slik rapportering på samfunnsansvar i 2008. Totalt sett har to tredjedeler av selskapene utvidet rapportering på samfunnsansvar i 2009.

Global Reporting Initiative (GRI)

Retningslinjene for rapportering på samfunnsansvar fra GRI har blitt en allment anerkjent global standard – og et uttrykk for internasjonal god praksis. Tredje versjon av disse retningslinjene (G3) kom ut i 2006 og er offentlig tilgjengelig på GRIs nettsider³⁵.

GRI retningslinjene (G3) omfatter elleve prinsipper. Prinsippene skal veilede selskapene i å definere rapportens innhold, kvalitet og omfang, og omfatter prinsipper som bærekraft, sammenlignbarhet, tydelighet og pålitelighet. Videre skiller GRI mellom rapportering på virksomhetsprofil, ledelsens tilnærming og resultatindikatorer. GRI-rapporter skal utarbeides årlig og gjøres offentlig tilgjengelig. Rammeverket er fleksibelt, og et selskap kan velge om de vil anvende retningslinjene i sin helhet, delvis eller som referanse. For at en rapport på samfunnsansvar skal kunne anerkjennes som GRI-basert, må selskapet erklære hvilket rapporteringsnivå rapporten tilsvarer. I tillegg kan selskaper velge å verifisere rapporten av en tredjepart eller av GRI.

GRI har definert tre ulike rapporteringsnivåer; A, B og C, hvor A er det mest omfattende rapporteringsnivået. En "+" viser til at

rapporten er verifisert av en ekstern tredjepart.

Vår gjennomgang viser at seks av de børsnoterte selskapene rapporterer i henhold til GRI, inkludert erklæring om rapporteringsnivå. Aker Solutions henviser til GRI-retningslinjene, men rapporterer ikke på de ulike GRI-indikatorene. Telenor rapporterer på GRI-indikatorene, men har ikke erklært sitt rapporteringsnivå. Yara erklærte ikke sitt rapporteringsnivå i 2008, men har i år erklært at de ligger på nivå B. SAS utmerker seg med rapportering på nivå A+, mens Cermaq rapporterer i henhold til GRI for første gang, og har foreløpig lagt seg på nivå C.

Blant de unoterte selskapene rapporterer tre selskaper, Flytoget, Innovasjon Norge og Statkraft, i henhold til GRI, mot to selskaper i 2008. Flytoget rapporterer for første gang i henhold til GRI og ligger i år på nivå C.

Ekstern tredjeparts verifikasjon

Mange selskaper opplever at interessenter, og i særlig grad investorer, forventer at ikke-finansiell informasjon rapporteres etter anerkjente standarder og er gjenstand for uavhengig tredjeparts verifikasjon. Slike verifikasjoner bidrar til å sikre pålitelighet, fullstendighet og relevans i rapporteringen, og dermed til å øke selskapers omdømme og troverdighet hos interessentene³⁶.

Fire av de børsnoterte selskapene har fått en ekstern tredjeparts verifikasjon av sin rapportering på samfunnsansvar, dette er to flere enn i 2008. Blant de unoterte selskapene har kun Statkraft verifisert rapporteringen ved hjelp av en ekstern tredjepart.

For nærmere kommentarer rundt forankringen i styret, se beskrivelsen av hvert selskaps rapportering i neste avsnitt.

Nærmere om miljørapportering

I dette kapitlet vil vi gi en oversikt over områder der selskapene benytter miljøindikatorer³⁷ i sin rapportering. Flere selskaper har en omfattende miljørapportering, herunder rapportering på resultatindikatorer. Selskaper kan med utgangspunkt i disse indikatorene vise til eksempelvis utvikling i energiforbruk og avfallshåndtering, i tillegg til mål og handlingsplaner.

³⁵ Global Reporting Initiative, www.globalreporting.org

³⁶ Den mest utbredte standarden for ekstern tredjepartsverifikasjon er SA 3000: "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk økonomisk informasjon". Videre blir også AA1000AS standarden brukt, med et særlig fokus på interessentperspektivet.

³⁷ Se egen ramme for nærmere om miljøindikatorer som er benyttet i denne gjennomgangen

Det er stor variasjon i omfanget av, og hvilke miljøindikatorer selskapene benytter. Dette er naturlig, gitt selskapenes varierende virksomhet og miljøpåvirkning. Rapportering på indikatorer innenfor energiforbruk, klimagassutslipp og avfall er på lik linje som i fjor mest utbredt. For de fleste indikatorer har det vært en positiv utvikling i antall selskaper som rapporterer på denne indikatoren i forhold til fjoråret. Blant de noterte selskapene har Cermaq en tydelig forbedring av sin miljørapportering sammenlignet med fjoråret, mens Mesta og Nammo er de av de unoterte selskapene med tydeligst forbedring. De av indikatorene som færrest av selskapene rapporterer på, for eksempel "biodiversitet", kan forklares ved at dette er områder som vil være mindre relevant for flere av selskapene.

For selskapene som rapporterer i henhold til GRI er det tatt utgangspunkt i deres rapportering på indikatorene i henhold

til dette rammeverket. Indikatorer som har fått betegnelsen "delvis" bygger på selskapenes egen vurdering av oppfyllelse av GRI-kravet, og dette rapporteringskravet vil variere med GRI-rapporteringsnivået selskapet befinner seg på.

Seks av åtte av de børsnoterte selskapene benytter standarden Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol) i sin miljørapportering. GHG Protocol er den mest anerkjente og brukte standarden for måling av og rapportering på klimagassutslipp. Metodikken er utviklet av World Resources Institute (WRI) og World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). Virksomheter som benytter seg av denne standarden ved rapportering av sine utslipp, gjør det mulig på en enkel måte å forstå grunnlaget for rapporteringen. Blant de unoterte selskapene er det kun Mesta som benytter GHG Protocol.

Selskaper	Energi- forbruk	Klima- gass- utslipp	GHG- ramme- verk	Vann- forbruk og utslipp	Avfall/ gjen- vinning	Material- forbruk	Bio- diversi- tet	Tran- sport	Andre
Børsnoterte selskaper									
Aker Solutions ASA	•	•			•				
Cermaq ASA	Delvis	Delvis	•						•
DnB NOR ASA	•	•	•		•	•		•	
Kongsberg Gruppen ASA	•	•	•		•				
Norsk Hydro ASA	•	•	•	•	•	•	•		
SAS AB	•	•		Delvis	•	•	•	•	
Telenor ASA	•	•	•	Delvis	•	Delvis	Delvis	•	
Yara International ASA	Delvis	Delvis	•	Delvis	Delvis				
Unoterte selskaper									
Argentum Fondsinvesteringer AS		Delvis			Delvis				
Eksporthfinans ASA									
Electronic Chart Centre AS									
Entra Eiendom AS	•	•							
Flytoget AS	•							•	
Innovasjon Norge	•				Delvis	Delvis			
Kings Bay AS					•				
Mesta AS	•	•	•	Delvis	•	•		•	
Nammo AS	•	Delvis		Delvis	•				
Secora AB									
SIVA SF									
Statkraft SF	•	•			•		•		•
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS									

Forklaring til miljøindikatorne

Energiforbruk: Totalt direkte energiforbruk. Selskaper bør også rapportere sitt indirekte energiforbruk, men dette er ikke satt som et krav ved vår gjennomgang. Selskapene som rapporterer energiforbruk i henhold til GHG rapporterer både direkte og indirekte energiforbruk. Rapportering på direkte og indirekte forbruk tilsvarer indikator EN3 og EN4 etter GRI- rammeverket.

Klimagassutslipp: Totale direkte utslipp av klimagasser. Selskaper bør også rapportere sine indirekte utslipp av klimagasser, men dette er ikke satt som et krav ved vår gjennomgang. Selskapene som rapporterer klimagassutslipp i henhold til GHG rapporterer både direkte og indirekte utslipp. Rapportering på direkte og indirekte utslipp tilsvarer indikator EN16,17,19 og 20 etter GRI- rammeverket.

GHG- rammeverk: Hvorvidt selskapene rapporterer i henhold til GHG- rammeverket. Det vil ikke være tilstrekkelig at selskapet henviser til rammeverket, men det må tydelig fremkomme at selskapet har benyttet GHGs metode ved beregning av sine klimagassutslipp.

Vannforbruk- og utslipp: Totalt direkte vannforbruk, samt utslipp (spillvann). Under GRI- rammeverket tilsvarer dette indikator EN8 og EN21.

Avfall/Gjenvinning: Total mengde avfall og andel av dette som gjenvinnes. Ved gjennomgangen har det ikke blitt ansett som tilstrekkelig med generell omtale om gjenvinningsystemer eller mål om reduksjon. Tilsvarer indikator EN22 under GRI- rammeverket.

Materialforbruk: Total mengde (vekt eller volum) materialer forbrukt. Selskaper bør også rapportere andel av materialforbruket som er resirkulerte materialer, men dette er ikke satt som et krav ved vår gjennomgang. Tilsvarer indikator EN1 og EN2 under GRI- rammeverket.

Biodiversitet: Informasjon om påvirkning på det biologiske mangfoldet som følge av selskapets virksomhet er satt som et krav ved vår gjennomgang. Dette tilsvarer GRI indikator EN12. I henhold til GRI (indikator EN11) skal et selskap også rapportere på lokasjon og størrelse på de områdene man eier/leaser eller har annen form for kontroll over som har høy verdi med hensyn til biodiversitet.

Transport: Miljømessig påvirkning ved transport av produkter, materialer og ansatte som benyttes i bedriftens virksomhet. Tilsvarer GRI indikator EN29. Selskapene som rapporterer i henhold til GHG rammeverket (scope 3) inkluderer CO₂-utslipp i forbindelse med frakt og ansattes reisevirksomhet under klimagassutslipp.

Andre: Utover de kategoriene som fremkommer i tabellen, måler og rapporterer enkelte selskaper på andre miljøindikatorer som er relevant for sin virksomhet.

Rapportering til investorinitiativer

Rapportering til investorinitiativer gir en god indikasjon på om selskapet arbeider aktivt med samfunnsansvar. Som i fjor gjennomgås hvilke selskaper som rapporterer til Bærekraftig verdiskaping og Carbon Disclosure Project (CDP). Begge initiativene gjelder kun for børsnoterte selskaper.

Bærekraftig verdiskaping

Bærekraftig verdiskaping er et investorsamarbeid med målsetting om å aktivt påvirke selskaper til en bærekraftig utvikling. Initiativet bygger på og støtter UN Global Compact, FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (UN PRI), Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Bak initiativet står Alfred Berg, DnB NOR/Vital, Folketrygdfondet, Gjensidige, KLP, Nordea, Nærings- og handelsdepartementet, Odin, Oslo pensjonsforsikring, StatoilHydro Kapitalforvaltning og Storebrand³⁸.

På samme måte som i 2008 har Bærekraftig verdiskaping gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot selskaper på Oslo Børs Hovedindeks også i 2009. Undersøkelsen gir informasjon og oversikt over retningslinjene selskapene har i forhold til bærekraftig forretningsdrift, i tillegg til å bevisstgjøre selskapene om det investorene anser som viktige forutsetninger for fremtidig finansiell avkastning. Rapporten fra denne spørreundersøkelsen er tilgjengelig på Bærekraftig verdiskaping sine hjemmesider, i tillegg til svarfordeling per spørsmål og selskap. De børsnoterte selskapene omfattet av denne gjennomgangen har alle besvart spørreundersøkelsen, med unntak av Telenor.

Basert på undersøkelsen var det mulig for et selskap å oppnå totalt 100 poeng. I fjor var det kun Norsk Hydro, av selskapene som omfattes av denne gjennomgangen, som oppnådde en poengsum mellom 76 og 100, mens også Aker Solutions og DnB NOR oppnår denne summen i år. Øvrige børsnoterte selskaper i NHDs portefølje oppnår i år en poengsum mellom 50 til 75, og kun Yara har fått en lavere poengsum i år enn i fjor. Telenor har ikke besvart undersøkelsen i år. SAS AB er ikke omfattet av undersøkelsen.

Carbon Disclosure Project (CDP)

Carbon Disclosure Project er en uavhengig organisasjon som samler inn og publiserer informasjon om bedrifters utslipp av klimagasser. Målsettingen er å motivere investorer, selskaper og regjeringer til å arbeide for å redusere utslipp av klimagasser. CDP spiller en viktig rolle ved å påvirke virksomheter til å måle,

håndtere og redusere sitt klimautslipp og påvirkning på klima.

Hvert år sender CDP ut spørreundersøkelser til over 3700 børsnoterte virksomheter over hele verden³⁹. 17 norske selskaper besvarte undersøkelsen i 2008. Dette utgjorde en svarprosent på 38 %. Svarprosent for Sverige og Danmark lå henholdsvis på 80 % og 52 %⁴⁰. I 2009 er svarprosenten for Norge enda lavere enn i fjor; 35 %, mens prosentsetningen har økt både for Sverige (85 %) og Danmark (68 %)⁴¹. CDP skriver i sin rapport at Norge utmerker seg med spesielt lav respons, og at den nedadgående trenden er bekymringsfull. De kan ikke finne noen forklaring på hvorfor tallene fra Norge skal avvike så betydelig fra de andre landene i den nordiske regionen. CDP vil derfor tilstrebe å øke den norske svarprosenten for kommende år.

Av de børsnoterte selskapene omfattet av denne gjennomgangen har samtlige selskaper, med unntak av Aker Solutions blitt kontaktet av CDP. DnB NOR, Hydro og SAS har rapportert til CDP, og disse tre selskapene har også offentliggjort rapporten. Dette er tilsvarende for 2008. Telenor har rapportert til CDP, men har valgt å ikke gjøre rapporten offentlig. Yara rapporterte til CDP i 2008, men har i 2009 ikke gitt noen respons til CDP.

Aksjeindekser og rangering av selskaper innenfor samfunnsansvar

Dow Jones Sustainability Indexes (DJSI) og FTSE4Good er internasjonale aksjeindekser for samfunnsansvar. Selskaper over hele verden rangeres basert på finansielle, miljømessige og samfunnmessige forhold, med fokus på langsiktig verdiskaping. Rangeringen skjer med utgangspunkt i et sett av kriterier. Både DJSI og FTSE4Good har gjort kriteriene tilgjengelig på sine nettsider.

Norsk Hydro og Telenor kvalifiserte til Dow Jones Sustainability World Index i 2008. I 2009 har i tillegg også DnB NOR kvalifisert seg. Indeksen omfatter de 10 % ledende selskapene innen samfunnsansvar blant de 2500 største selskapene på Dow Jones Global Total Stock Market Index. Indeksene gjennomgås årlig og selskaper ekskluderes dersom de ikke lenger tilfredsstillt kravene. Aker Solutions har kvalifisert seg til Dow Jones Sustainability Index Europe. Dette er en liste over de 20 % beste selskapene innen samfunnsansvar fra Dow Jones STOXXSM 600 Index.

DnB NOR, Norsk Hydro, Telenor og Yara kvalifiserte til FTSE4Good i 2008, og det gjør de også i 2009.

³⁸Bærekraftig Verdiskaping, www.baerekraftigverdiskaping.no

³⁹Carbon Disclosure Project, www.cdproject.net

⁴⁰Carbon Disclosure Project, 2008, "Nordic Report 2008"

⁴¹Carbon Disclosure Project, 2009, "Nordic Report 2009"

Selskaper	Bærekraftig verdiskaping	
	2009	2008
Aker Solutions	76-100	51-75
Cermaq	51-75	51-75
DnB NOR	76-100	51-75
Kongsberg Gruppen	51-75	51-75
Norsk Hydro	76-100	76-100
SAS		
Telenor		76-100
Yara	51-75	76-100

Tabell 4. Bærekraftig verdiskaping

Selskaper	Dow Jones Sustainability Index		FTSE4Good	
	2009	2008	2009	2008
Børsnoterte selskaper				
Aker Solutions	•			
Cermaq				
DnB NOR	•		•	•
Kongsberg Gruppen				
Norsk Hydro	•	•	•	•
SAS				
Telenor	•	•	•	•
Yara			•	•

Tabell 5. Dow Jones Sustainability Index og FTSE4Good

Beskrivelse av hvert selskaps samfunnsansvarsrapportering

Beskrivelsen av hvert selskap nedenfor tar utgangspunkt i kriteriene som er gjennomgått, og underbygger således ja/ nei svaret hvert selskap har fått i de ulike tabellene. I hovedsak sies det noe om hvilken type samfunnsansvarsrapport de ulike selskapene har og hvordan arbeidet med samfunnsansvar er forankret i styret, i tillegg til andre utfyllende kommentarer innenfor for eksempel miljørapporteringen. Det er også forsøkt å kommentere hvorvidt rapportene inneholder konkrete mål. Spesifikke, gjerne tallfestede, mål vil gi kunne gi gode sammenligningstall over tid og gi en ekstern bruker av rapporten gode forutsetninger for å vurdere hvor "gode" eller "dårlige" selskapene er innenfor de ulike samfunnsansvarsområdene. Til slutt listes ulike temaer og områder som selskapene omtaler i sin rapportering.

Aker Solutions ASA

Aker Solutions har en egen rapport for samfunnsansvar for 2008/2009. Rapporten bygger på UN Global Compact, OECDs retningslinjer og GRI, men det rapporteres ikke eksplisitt på GRI indikatorene. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av selskapets rapportering på retningslinjer, systemer, kommunikasjon og implementering. Hvert kapittel i rapporten avsluttes med en aktivitetsplan med mål og status. Rapporten for samfunnsansvar tar for seg følgende temaer: Mennesker (HMS, Mangfold, Diskriminering etc), Miljø (Produktinnovasjon, Nye energisektorer, Miljøfokus i egne operasjoner etc), Integritet (Korrupsjon, Lojalitet, Tredjeparts representasjon, Politiske donasjoner og innflytelse etc) og Samfunn (Fokus på konkrete eksempler på arbeid de gjør innenfor dette feltet).

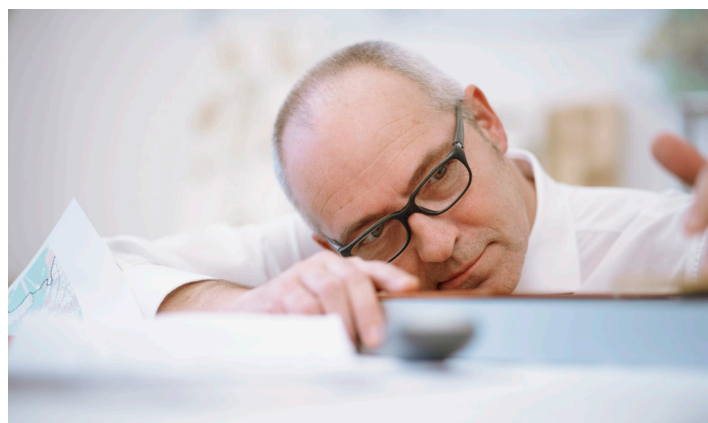
Cermaq ASA

Cermaq har inkludert et eget underkapittel om sin tilnærming til bærekraft i årsrapporten for 2009; Bærekraftig havbruk: Skape verdi av verdier. Cermaq rapporterer etter GRI for første gang i 2009, og ligger foreløpig på selverklært nivå C. Selskapet rapporterer på flere selskaps-spesifikke miljøindikatorer som fiskedødlighet, lakselus, rømming av fisk etc. Rapporteringen inkluderer sammenligningstall, og selskapet skriver at de har satt seg konkrete mål. På deres hjemmesider er det offentliggjort

bærekraftsprinsipper som viser deres sosiale og miljømessige retningslinjer. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av rapportering på eierstyring og selskapsledelse. Selskapet henviser til UN Global Compact på sine hjemmesider, men har ikke underskrevet og forpliktet seg til etterfølgelse av dette initiativet. Temaer som omtales innen bærekraft i årsrapporten: Ansvar for vår påvirkning, Interessenter, Indikatorer for Bærekraftig utvikling og Kontinuerlig forbedring.

DnB NOR

Selskapet har en egen rapport for samfunnsansvar for 2009. Selskapet rapporterer i henhold til GRI på nivå B+ (2008: Ikke erklært). Rapporten er verifisert av ekstern tredjepart, og verifikasjonen inkluderer også GRI nivået. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av rapporteringen på indikator 4⁴² under GRI rammeverket. Det utarbeides et eget miljøregnskap etter GHG rammeverket, som gjelder for virksomheten i Norge, det vil si 69 % av deres ansatte. DnB NOR deltar i CDP både som investeringsobjekt og investor. Temaer som omtales i samfunnsansvarsrapporten er: Åpenhet (Eierstyring og selskapsledelse, Økonomisk kriminalitet, Interessentdialog etc.), Miljø (Klimaregnskap, Miljøvennlige produkter, Reiser og transport, Miljøsertifisering etc), Kunder og Leverandører (Ethiske investeringer, Aktivt eierskap, Menneskerettigheter, Ansvarlige produkter etc), Medarbeidere (Rekruttering, Utvikling, Likestilling og mangfold, HMS etc) og Bidrag til samfunnet (Bidrar til gode formål, Støtter opp om mikrofinans, Millionpris til innovasjon etc).

⁴²Indikator 4 i GRI-rammeverket omhandler ledelse (Governance, commitments and engagement)

Kongsberg Gruppen

Kongsberg Gruppen har en egen rapport for samfunnsansvar for 2009. Selskapet rapporter i henhold til GRI på nivå B+ (2008: B). Rapporten er verifisert av ekstern tredjepart, og verifikasjonen inkluderer også GRI nivået. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av utfyllende rapportering på indikator 4 under GRI rammeverket, samt erklæring om at rapporten er diskutert og godkjent i styret. Selskapet benytter GHG rammeverkets nivå 1 og 2 ved sin miljørapportering. Biodiversitet og transport anser ikke selskapet som relevant, mens det ikke er tatt stilling til vannforbruk og materialforbruk ved miljørapporteringen. Rapporten inneholder konkrete aktiviteter og status for ulike områder relatert til samfunnsansvar. Samfunnsansvarsrapportens kapitler er som følger: Introduksjon (Policy for CSR, Aktiviteter 2009, Mål 2010 etc.), System for virksomhetsstyring og verdiskaping (System for virksomhetsstyring for CSR, Fokusområde: Etterlevelse), Etikk (Transparency International, Fokusområde: Menneskerettigheter og anti-korrupsjon), HMS, CSR (UN Global compact, Dialog med interessenter, Leverandører, Donasjoner til gode formål) og Miljø (Fokusområde: Klimastrategi og Environmental Accounts).

Norsk Hydro

Norsk Hydro har en egen rapport for samfunnsansvar for 2009. Selskapet rapporter i henhold til GRI på nivå B+, som er samme nivå som i 2008. Rapporten er verifisert av ekstern tredjepart, og verifikasjonen inkluderer også GRI nivået. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av utfyllende rapportering på indikator 4 under GRI rammeverket. Hydros miljørapportering bygger på deres interne miljørapporteringssystem HERE hvor OECDs retningslinjer og GHG prinsippene er innebygd. Hvert kapittel i samfunnsansvarsrapporten inkluderer konkrete mål og resultater for ulike satsningsområder. Hydros rapport for samfunnsansvar omhandler følgende temaer: Energi og klimaendring (Omsmelting og resirkulering, Utvikling i solenergi), Ressursstyring (Minimere avfall, biodiversitet og vann, REACH), Integritet og menneskerettigheter (Bekjempelse av korrupsjon, CR i verdikjeden, Frivillige initiativ etc.), Lokal påvirkning (Demanding restructuring, Nye prosjekter etc.), Organisasjon og arbeidsmiljø (Effektiv organisasjon, Mangfold, Kompensasjon, HMS) og Innovasjon (Produktutvikling, Deling av beste praksis).

SAS AB

SAS har en egen rapport for samfunnsansvar for 2009, samt en egen rapport som viser status på de ulike GRI indikatorene. Selskapet rapporter i henhold til GRI på nivå A+, som er samme nivå som i 2008. Rapporten er verifisert av ekstern tredjepart, og verifikasjonen inkluderer også GRI nivået. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av utfyllende rapportering på indikator 4 under GRI rammeverket. SAS' rapport for samfunnsansvar inkluderer mål, strategi og måloppnåelse for konkrete områder innenfor samfunnsansvar. Følgende temaer omtales: Mål, strategier og måloppnåelse (gjengivelse av konkrete mål som for eksempel "SAS will have the industry's most effective fuel saving program" med tilhørende tekst om målet er oppnådd i 2009, og hva som skal være målet i 2010), Ansvar for bærekraftig utvikling (Dialog med interessenter, Code of Conduct, Global Compact og GRI etc.), Flyindustriens fire pilarer (Ny teknologi, Infrastruktur, Operasjonelle mål, Økonomiske instrumenter), Resultater i år (Miljøansvar – rapportering på ulike indekser, CSR – rapportering på bl.a. kulturell utvikling, organisatorisk utvikling, arbeidsmiljø, mangfold og likhet, Finansielt ansvar – finansielle aspekter ved miljøansvar og CSR), Driftoperasjoner i 2009 (Produksjon i Norge, Sverige, Danmark og de ulike flyselskapene under SAS).

Telenor AS

Telenor rapporterer på samfunnsansvar via sin hjemmeside, og under linken "Reporting and Performance" finner man nøkkeltall og rapportering i henhold til GRI rammeverket. På samme måte som i 2008 har selskapet ikke erklært hvilket GRI nivå rapporteringen ligger på. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av utfyllende rapportering på indikator 4 under GRI rammeverket. Selskapet har ikke besvart undersøkelsen til Bærekraftig Verdiskaping i 2009, men besvarte i 2008. Telenor gir konkrete mål med hensyn til reduksjon av CO2, samtidig som de rapporterer tall for de ulike miljøvariablene både for 2008 og 2009. Selskapet rapporterer imidlertid ikke tydelige mål for hvilket nivå de ønsker å ligge på andre miljøvariabler eller konkrete målsetninger for andre områder innenfor samfunnsansvar. Følgende tema omtales under Telenors rapportering på samfunnsansvar: Strategi for ansvar (Nøkkelprioritering og governance struktur), Overvåking av verdikjeden (Leverandør Conduct, Agreements on Responsible

Business Conduct, Spørsmålsskjema for selvevaluering, etc.), Bidrag til samfunnet (Påvirkningen av internett, Påvirkningen av mobil kommunikasjon), Miljø og Klima (Redusere vår påvirkning, Klimavennlig teknologi, Miljøledelse), Sikre produkter og tjenester (Elektromagnetiske felt, Beskytte barn online) og Verdensomspennende initiativer (lokale initiativer i ulike land).

Yara International AS

Yara har inkludert utfyllende informasjon om sitt arbeid med samfunnsansvar og rapportering på sine hjemmesider. Selskapet rapporterer i henhold til GRI på nivå B. Nivået er selverklært, og ikke verifisert av tredje part. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av utfyllende rapportering på indikator 4 under GRI rammeverket. Yara har publisert sitt karbon fotavtrykk, samt flere aktiviteter som er iverksatt innenfor samfunnsansvarsområdet, men det er ikke tydelig definert konkrete mål i sammenheng med disse aktivitetene. Temaer under bærekraft på hjemmesiden inkluderer: Yaras Citizenship (Strategi, Priser og utmerkelse), Bærekraftig jordbruk (Lønnsom produksjon, Beskytte miljøet, Samfunn, Det baltiske hav – hvordan redusere fosforinnholdet), Karbon-fotavtrykk (Jordbruk og klima), "Shaping issues" (Energi tilbud, klimaendringer, matsikkerhet, helse spørsmål), Globale trender (Globalisering, Vekst, Urbanisering, etc.), Hvordan vi arbeider (Governance struktur, Risikostyring, Etterlevelse og etikk, Anti-korrupsjons bevissthet), Produktforvaltning (Kvalitetsprodukter, Matsikkerhet, Produktapplikasjoner, Sikkerhet for alle, REACH), HMS (Policy og forpliktelser, miljøinnsats, sikkerhetsstyring etc.), Samfunn og interessenter (Interessentgrupper, Partnere, Sponsorater etc.) og Afrika program.

Argentum Fondsinvesteringer AS

Argentum har inkludert et kapittel i sin årsrapport for 2009 om samfunnsansvar, der de rapporterer på enkelte økonomiske (sysselsetting), miljømessige (reisevirksomhet, papirforbruk og resirkulering) og sosiale indikatorer (kvinneandel, sykefravær, turnover og kompetansebygging). Rapporteringen ansees dog ikke som spesielt utfyllende, for eksempel inkluderer rapporteringen i liten grad sammenligningstall fra tidligere år eller fremtidige mål og aktiviteter. Selskapet henviser til GRI som basis for rapporteringen, men rapporterer ikke eksplisitt på GRI indikatorene. Rapportens forankring i styret og ledelsen

underbygges av at både miljørapportering og samfunnsansvar er beskrevet relativt utfyllende i styrets beretning i selskapets årsrapport. På sin hjemmeside har Argentum publisert strategi for ansvarlige investeringer.

Eksportfinans

Eksportfinans har ingen utvidet bærekraftsrapportering, utover at deres CR arbeid er omtalt i årsrapporten for 2009. I 2009 har selskapet vedtatt en miljøpolicy som bygger på OECDs retningslinjer, samtidig som selskapet har vedtatt ny virksomhetsstrategi der de også skal inkludere nye virksomhetsområder slik som fornybar energi og miljøprosjekter. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av at den nye virksomhetsstrategien som har fokus på blant annet samfunnsansvar er vedtatt av styret, og omtales i årsrapporten. På hjemmesiden har Eksportfinans noe informasjon om samfunnsansvar med link til deres policy for samfunnsansvar. Denne omfatter følgende temaer: Etske retningslinjer, Miljøvennlig drift, Krav til miljø og sosiale forhold i prosjekter Eksportfinans finansierer, Krav til korrupsjonstiltak i prosjekter Eksportfinans finansierer, Eksportfinans' tilslutning til Ekvatorprinsippene og Rapportering.

Electronic Chart Centre AS

ECC har ikke utvidet rapportering på samfunnsansvar i 2009. Årsrapporten til ECC dekker kun minimumskravene til rapportering på samfunnsansvar (arbeidsmiljø, likestilling etc). Selskapets har presentert sine etiske retningslinjer på sin hjemmeside, men det finnes ingen tydelig informasjon om samfunnsansvar og bærekraft på selskapets hjemmeside.

Entra Eiendom AS

Entra Eiendom rapporterer på samfunnsansvar som en del av sin årsrapport. Selskapet vedtok i 2009 en miljøstrategi med konkrete mål, som de sannsynligvis vil rapportere på i fremtiden. Entra rapporterer i dag CO2 utslipp for sine eiendommer, inkludert sammenligningstall for 2008. Rapporteringens forankring i styret underbygges av at den nye miljøpolicyen omtales i årsrapporten. Under samfunnsansvarskapitlet i årsrapporten omtales følgende temaer: Verdier, Etikk og arbeid mot korrupsjon (Leverandører og innkjøp og Miljø), HMS, Likestilling og mangfold, Forskning og utvikling (Low Energy Commercial Buildings, Fasader i

glass, Utvidet produsentansvar for bygg, Helse og lys) og Samfunnssikkerhet.

Flytoget

Flytoget rapporterer på samfunnsansvar som en del av sin årsrapport. Rapporteringen tar utgangspunkt i GRI rammeverket og tilsvarende nivå B. Rapporteringen etter GRI er nytt av året, og nivået er selverklært. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av omtale av rapportering på samfunnsansvar og GRI i styrets årsberetning. Selskapets samfunnsansvarsrapportering inneholder ikke konkrete mål, aktiviteter eller status for ulike områder innenfor samfunnsansvar. Følgende temaer omtales: Eierstyring og selskapsledelse (Verdigrunnlag, Selskapskapital og utbytte, Styrets arbeid, Risikostyring og internkontroll etc.), Kunderegnskap (Markedsutvikling, Kundetilfredshet etc.) og Trafikksikkerhetsregnskap (Holdningsskapende arbeid og Uhell/ulykker).

Innovasjon Norge

Innovasjon Norge tilsluttet seg UN Global Compact i 2009, og som en del av rapporteringskravet til dette initiativet har de laget en "Communication on progress" rapport på samfunnsansvar for 2009. Rapportens forankring i styret og ledelsen underbygges av omtale i rapport og tilslutningen til UN Global Compact. Selskapet henviser til GRI, men rapporterer ikke eksplisitt etter rammeverket. På sine hjemmesider setter Innovasjon Norge fokus på dialog med norske SMBer, og ønsker å påvirke disse til å sette samfunnsansvarlig virksomhet på sin dagsorden. Følgende temaer omtales i selskapets samfunnsansvarsrapport: Virksomhetsstyring (Styringssystemer internt, Prinsippnotat om samfunnsansvar i næringslivet, Ledelse og organer for styring av virksomheten), Tverrgående tiltak (Feie for egen dør, Kompetanseheving internt, Kompetanseheving eksternt etc.), Økonomiske indikatorer (Lønns- og arbeidsforhold), Miljøindikatorer (I egen virksomhet, Energiforbruk og gjenvinning, Egne innkjøp og avtaler etc.) og Sosiale indikatorer (Sykefravær, Likestilling etc.).

Kings Bay AS

Kings Bay har ikke utvidet rapportering på samfunnsansvar, men kommenterer sitt arbeid med samfunnsansvar og miljø

(Ytre miljø og Arbeid med Grønn Forskningsfunksjon) i egne avsnitt i årsrapporten. I tillegg omtales selskapets arbeid som arena for naturvitenskapelig forskning og miljøovervåking. Avsnittene om miljø omhandler: Arealplan for Ny-Ålesund, avfallssystem, ENØK-tiltak og miljøovervåkingsprogram. Avsnittet om arbeid med samfunnsansvar omhandler: Forskningsdøgn, infrastrukturtenester, sikring av kulturminner, arbeidsmiljøanalyser, kjønnsbalanse og omdømme. Avsnittene inneholder ikke konkrete indikatorer, tall eller fremtidige mål.

Mesta AS

Selskapet har egne seksjoner som omhandler samfunnsansvar innenfor ulike virksomhetsområder i årsrapporten for 2009, (Samfunnsansvar – Konsern, Samfunnsansvar – Asfalt, Samfunnsansvar - Eiendom etc.). Selskapet presenterer et klimaregnskap som er verifisert av eksternt tredjepart. I tillegg er Mesta medlem i initiativ for etisk handel (IEH), hvor de presenterer en egen rapport som baserer seg på ILO og FN-konvensjoner. Rapporteringen er forankret i styret i form av at rapporteringen på samfunnsansvar er en del av årsrapporten. Selskapets rapportering inneholder noe informasjon om konkrete tall, mål og strategi/tiltaksplaner, men dette er noe varierende mellom de ulike temaene og virksomhetsområdene. Temaene som omtales i årsrapporten innenfor Samfunnsansvar – Konsern er: Etikk, Varsling, Prinsipper for etisk handel, Etske retningslinjer og Ytre miljø (Miljørapportering, Klimaregnskap).

Nammo AS

Selskapets rapportering på samfunnsvar er en del av årsrapporten for 2009. Selskapet rapporterer for første gang i henhold til GRI i 2009, og ligger på selverklært nivå B. Nammo AS er ikke tilsluttet UN Global Compact, men skriver i årsrapporten at de støtter dette initiativet. Selskapet har utarbeidet et klimaregnskap i årsrapporten hvor de rapporterer på energi, avfall og vannforbruk. Nammo anser ikke rapportering på utslipp av drivhusgasser (indikator EN16, 17 og 19) relevant, og har derfor ikke rapport på disse. Selskapet rapporterer imidlertid delvis på indikator 20; utslipp av NOx, SOx og andre vesentlige luftutslipp. Rapportering på biodiversitet anser selskapet heller ikke som relevant. Regnskapet inneholder sammenligningstall for 2008, samt konkrete mål for 2010. Rapporteringen er forankret i styret i form av at rapporteringen på samfunnsansvar er en del av årsrapporten. Temaene som omtales i kapittelet for samfunnsansvar i årsrapporten er: Miljø (En god nabo, Demilitarisering etc.), Mennesker – dedikert til kontinuerlig forbedring (HMS, Organisasjonskultur, Rekruttering etc.), Samfunn – forpliktelser til ansatte og samfunn (Interessenter, Etliske retningslinjer etc.) og UN Global Compact.

Secora AS

Årsrapporten til Secora for 2009 dekker kun minimumskravene til rapportering innen samfunnsansvar. Selskapet omtaler arbeidsmiljø og personale, likestilling samt miljø i egne avsitt i årsberetningen.

SIVA SF

Årsrapporten til SIVA for 2009 dekker minimumskravene til rapportering innen samfunnsansvar.

Statkraft SF

Selskapet rapporterer på samfunnsvar i form av en egen bærekraftsrapportering som en del av årsrapporten for 2009. Utover bærekraftsrapporteringen fremlegger selskapet Statkrafts leveregler som omfatter miljø, anti-korrupsjon, etikk mv. Selskapet rapporterer etter GRI standarden, men det henvises ikke eksplisitt til GRI indikatorene. I 2008 rapporterte selskapet til nivå B+, men har i år ikke erklært GRI rapporteringsnivået. Selskapet ble tilsluttet UN Global Compact i 2010. Arbeidet med bærekraftsrapporteringen er forankret i styret i kraft av at rapporteringen er en del av årsrapporten. Rapporteringen kjennetegnes av at den i hovedsak består av konkrete tall på ulike indikatorer og inkluderer sammenligningstall to år tilbake. Følgende temaer omtales: Miljøvennlig energi (Installert effekt, Kraftproduksjon, Fjernvarme), Klima (Utslipp av klimagasser, Relative utslipp av klimagasser, CO2-kvoter etc.), Naturinngrep og biologisk mangfold (Påvirkning av norske vassdrag, Fiskeforvaltning, Linjenett og kabler), Energi- og ressursbruk (Forbruk, Beholdning), Forurensing (Utslipp), Avfallshåndtering, Miljøavvik (Miljøhendelser og –forhold, Bøter), Økonomiske samfunnsbidrag (Verdiskaping, Skatt, Industri- og konsesjonskraft etc.), Merkevarer (Omdømme, Kundetilfredshet), Etikk, Medarbeiderforhold (Likestilling, Alder, Kompetanse etc.) og Helse og sikkerhet (Dødsulykker, Skader etc.).

Store Norske Spitsbergen Kulkompani

Årsrapporten 2009 dekker minimumskravene til rapportering på samfunnsansvar.

3. Kilder

Børsnoterte selskaper

Aker Solutions ASA

Face value, Corporate responsibility report 2008/2009, http://www.akersolutions.com/NR/rdonlyres/CCB6D055-E7FB-428C-B7E9-D6A93308A39F/17734/akersolutions_facevalue.pdf,

Code of Conduct, <http://www.akersolutions.com/Internet/CR/Codeofconduct/default.htm>, Sist besøkt 23.8.10

Cermaq ASA

Årsrapport 2009 (integreert bærekraftsrapport), <http://www.cermaq.com/wps/wcm/connect/cermaqno/home/investor/financialreports/annual+reports>,

DnB NOR

DnB NOR Samfunnsansvarsrapport 2009, https://www.dnbnor.com/portalfont/nor_com/nedlast/no/2010/4/100423_samfunnsansvarsrapport_2009_web.pdf,

Konsernretningslinjer for Etikkregler for DnB NOR-konsernet, https://www.dnbnor.com/portalfont/nor_com/nedlast/no/2010/4/etikkreglene2010.pdf, Sist besøkt 23.8.2010

Kongsberg Gruppen ASA

2009 Corporate Social Responsibility Report, <http://www.kongsberg.com/en/KOG/AboutUs/~media/KOG/Files/CorporateSocialResponsibility/Ethics/KONGSBERG%20CSR%202009%20EN.ashx>,

Corporate Code of Ethics, http://www.kongsberg.com/en/KOG/AboutUs/~media/KOG/Files/PDF-er/KOG_Ethics_Code_Eng.ashx, Sist besøkt 24.8.2010

Norsk Hydro ASA

Hydro's Code of Conduct, http://www.hydro.com/library/attachments/en/global_commitment/hydro_code_of_conduct_en.pdf, Sist besøkt 24.8.2010

Global Reporting Initiative (GRI), <http://www.hydro.com/en/Our-commitment/GRI-oversikt/>, Sist besøkt 24.8.2010

Viability Performance, http://www.hydro.com/upload/Annual_reporting/annual_2009/downloadcenter/Reports/All%20chapters/04_viability_performance.pdf, Sist besøkt 24.8.2010

SAS AB

Code of Conduct, Etiske regler og retningslinjer for SAS-konsernet, <http://www.sasgroup.net/SASGroup/default.asp>, Sist besøkt 24.8.2010

SAS Group Sustainability Report 2009, http://www.sasgroup.net/SASGROUP_SUSTAINABILITY/CMSForeignContent/Eng%20SAS%20HR%2022%20mars.pdf

The SAS Group Annual Report 2009, http://www.sasgroup.net/SASGROUP_IR/CMSForeignContent/2009eng.pdf, Sist besøkt 24.8.2010

GRI Sustainability Reporting, http://www.sasgroup.net/SASGROUP_SUSTAINABILITY/CMSForeignContent/SAS%20GRI%202010.pdf, Sist besøkt 24.8.2010

Telenor ASA

Code of Conduct, <http://www.telenor.com/en/about-us/corporate-governance/codes-of-conduct/>, Sist besøkt 24.8.2010

GRI Sustainability Reporting Guidelines, <http://www.telenor.com/en/corporate-responsibility/reporting-and-performance/griindex/>, Sist besøkt 24.8.2010

Key Figures, <http://www.telenor.com/en/corporate-responsibility/reporting-and-performance/key-figures/>, Sist besøkt 24.8.2010

Yara International ASA

Corporate Social Responsibility Policy and Code of Conduct, http://www.yara.com/doc/26353_Code%20of%20Conduct%20A5.pdf, Sist besøkt 24.8.2010

Global Reporting Initiative (GRI) index, http://www.yara.com/sustainability/reports_and_tools/gri_index/index.aspx, Sist besøkt 24.8.2010

GRI application level, http://www.yara.com/sustainability/reports_and_tools/gri_index/gri_application_level/index.aspx, Sist besøkt 24.8.2010

Unoterte selskaper

Argentum Fondsinvesteringer

Etiske retningslinjer for Argentum Fondsinvesteringer AS (Argentum) og investeringsvirksomheten, <http://www.argentum.no/upload/Tekster/Etiske%20retningslinjer%20sist%20endret%2014%2002.pdf>, Sist besøkt 24.8.2010

Argentum's Annual Report 2009, <http://2009.argentum.no/>

Eksportfinans

Etiske retningslinjer, <http://www.eksportfinans.no/Omoss/Etikk.aspx>, Sist besøkt 24.8.2010

Annual Report 2009, <http://www.eksportfinans.no/Omoss/FinansielleFakta/~media/B93D4AF35B0B43F484EDE18059936C0C.ashx>

Electronic Chart Centre AS

Etiske retningslinjer, <http://www.ecc.no/visjon-verdier/category127.html>, Sist besøkt 24.8.2010

ECC Årsrapport 2009

Entra Eiendom AS

Etiske retningslinjer, <http://www.entraeiendom.no/Fakta-om-Entra-Eiendom/Entras-sammfunnsansvar/Etiske-retningslinjer/>, Sist besøkt 24.8.2010

Årsrapport 2009, <http://entraeiendom.no/ar09/index.html>

Flytoget AS

Etiske retningslinjer, <http://www.flytoget.no/Om-Flytoget/Etiske-retningslinjer>, Sist besøkt 24.8.2010

Årsrapport 2009, <http://www.flytoget.no/Om-Flytoget/AArsrapporter/AArsrapport-2009>

Innovasjon Norge

Etiske retningslinjer for Innovasjon Norge, http://www.innovasjon Norge.no/Aktuelt_fs/Om%20oss/Etiske_retningslinjer_for_Innovasjon_Norge_b.pdf, Sist besøkt 24.8.2010

Communication on Progress, 2009, http://www.innovasjon Norge.no/HvemHvaHvor_fs/Rapporter/Communication%20on%20Progress%202009.pdf, Sist besøkt 24.8.2010

Kings Bay AS

Etiske retningslinjer, <http://www.kingsbay.no/images/stories/etiskeretningslinjer/etiskeretningslinjer.pdf>, Sist besøkt 24.8.2010

Kings Bay AS Årsrapport 2009

Mesta AS

Etiske retningslinjer, http://www.emagin.se/v5/viewer/files/viewer_s.aspx?gIssue=1&gTitle=&gYear=2009&gKey=gb16zm11&gAvailWidth=1014&gAvailHeight=733&gInitPage=1&gHotspot=0, Sist besøkt 25.8.2010

Årsrapport 2009, <http://www.mesta.no/>

Nammo AS

Etiske retningslinjer, http://www.nammo.com/upload/PDF/Etikk_190x130_korr5%20low%20res.pdf, Sist besøkt 25.8.2010

Årsrapport 2009, <http://capellamedia.ipapercms.dk/Nammo/AR09/>

Secora AS

Etiske retningslinjer i Secora http://www.secora.no/no/Etikk_i_Secora/, Sist besøkt 25.8.2010

Årsrapport 2009, http://www.secora.no/no/Om_Secora/Secora_AS/Arsrapporter/

Siva SF

Etiske retningslinjer, [http://www.siva.no/internett/cms.nsf/\\$all/4bd89196716aa632c12577a000387e82?open](http://www.siva.no/internett/cms.nsf/$all/4bd89196716aa632c12577a000387e82?open), Sist besøkt 20.9.2010

Statkraft AS

Statkrafts leverregler, <http://www.statkraft.no/baerekraft/samfunnsansvar/inetegritet-i-statkraft/>, Sist besøkt 25.8.2010

Bærekraftsregnskap 2009, http://www.statkraft.no/Images/B%C3%A6rekraftregnskap_tcm10-9050.pdf

Årsrapport 2009, <http://www.statkraft.no/finansiell-informasjon/siste-arsrapport.aspx>

Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS

Leverregler for store norske, <http://www.snsk.no/leverregler-for-store-norske.145612.no.html>, Sist besøkt 25.8.2010

Årsrapport 2009, <http://img9.custompublish.com/getfile.php/1266531.1589.spxaaqtrsw/2009.pdf?return=www.snsk.no>

Andre kilder

- Bærekraftig Verdiskapning, www.baerekraftigverdiskaping.no
- Bærekraftig Verdiskapning, 2008, Rapport 2008, http://www.baerekraftigverdiskaping.no/wp-content/uploads/bv_rapport_2008.pdf
- Bærekraftig Verdiskapning, 2009, Rapport 2009, http://www.baerekraftigverdiskaping.no/wp-content/uploads/BV_rapport_2009.pdf
- BSR, September 2009, "ESG in the Mainstream: The Role for Companies and Investors in Environmental, Social and Governance Integration" http://www.bsr.org/reports/BSR%20ESG%20Integration%20Report%20_Sept%202009_final.pdf
- Carbon Disclosure Project 2008, Nordic Report 2008, <http://www.cdproject.net/reports.asp>
- Carbon Disclosure Project 2009, Nordic Report 2009, <http://www.cdproject.net/reports.asp>
- Carbon Disclosure Project, www.cdproject.net
- Danish Commerce and Companies Agency, 2010 'Corporate Social Responsibility and Reporting in Denmark', <http://www.csr.gov.dk/sw51121.asp>
- Dow Jones Sustainability Index, www.sustainability-index.com
- Financial Reporting Council, July 2010, "The UK Stewardship Code", <http://www.frc.org.uk/corporate/investorgovernance.cfm>
- Utgitt i et samarbeid mellom Utenriksdepartementet, FNs Utviklingsprogram, Innovasjon Norge og NHO, 2009, "FNs Global Compact - en plattform for samfunnsansvar", <http://www.nho.no/samfunnsansvar/fns-global-compact-en-plattform-for-samfunnsansvar-article20910-94.html>
- Folketinget, Lov nr.1403 av 27. desember 2008, <http://www.ft.dk/samling/20081/lovforslag/l5/index.htm>
- FTSE4Good Index Series, http://www.ftse.com/Indices/FTSE-4Good_Index_Series/index.jsp
- Global Reporting Initiative, www.globalreporting.org
- Global reporting Initiative, 24 June-22 September 2010, Reference Document G3.1, Public Comment, Report Content & Materiality, <http://www.globalreporting.org/CurrentPriorities/ContentandMateriality/>
- Høringsnotat – Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, 21. juni 2010
- International Organization for Standardization, 2010, "ISO 26000 on social responsibility approved for release as Final Draft International Standard", <http://www.iso.org/iso/pressrelease.htm?refid=Ref1321>
- Investor Network on Climate Risk, 2008, "Brev til SEC 22.10.2008" <http://www.ceres.org/Document.Doc?id=376>
- Institute of Directors Southern Africa, 2009, "King Code of Governance Principles" <http://african.ipapercms.dk/IOD/KINGIII/kingiiiireport/>

- Integrated Reporting, www.integratedreporting.org
- OECD, 2010, "Accountability and transparency – a guide to state ownership"
- OECD, 2005, "Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises"
- Regeringskansliet, 2009, "Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande", <http://www.regeringen.se/sb/d/12566/a/149227>
- Responsible investor, 2010, http://www.responsible-investor.com/home/article/un_principles_for_responsible_investment_tops_800_signatories/
- Securities and Exchange Commission, 2010, "17 CFR Parts 211, 231 and 241 Commission Guidance Regarding Disclosure Related to Climate Change; Final Rule" <http://www.sec.gov/rules/interp/2010/33-9106.pdf>
- Securities and Exchange Commission, 2010, <http://www.sec.gov/news/press/2010/2010-15.htm>
- Stortingsmelding. nr 10, 2009-2010, "Forvaltningen av statens pensjonsfond i 2009"
- Stortingsmelding nr 10, 2008-2009, <http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/dok/regpubl/stmeld/2008-2009/stmeld-nr-10-2008-2009-.html?id=542966>
- Stortingsproposisjon 117L 2009-2010, <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/regpubl/prop/2009-2010/Prop-117-L-2009-2010.html?id=602941>
- UN Global Compact, www.unglobalcompact.org
- United Nations Global Compact, June 2010, "United Nations Global Compact Annual Review – Anniversary Edition", http://www.unglobalcompact.org/docs/news_events/8.1/UNGC_Annual_Review_2010.pdf
- United Nations Global Compact, 2010, "The Role of Governments in Promoting Corporate Responsibility and Private Sector Engagement in Development", http://www.unglobalcompact.org/docs/news_events/8.1/UNGC_Bertelsmann.pdf

Kontaktinformasjon:

Pål Brun

Telefon: 952 60 145

E-post: paal.brun@no.pwc.com

www.pwc.no